

# การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสน ศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 8

ทางสายกลางในการแก้ปัญหา 3  
จังหวัดชายแดนภาคใต้ : ข้อพิจารณา  
จากพระพุทธศาสนา

ผศ.ธนภณ สมหวัง  
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

# ทางสายกลาง (the Middle Way) ?

... ทางสายกลาง เปรียบเหมือนการยิงลูกศร หรือยิงปืนอย่างมีเป้าหมาย จำเป็นต้องมีจุดที่เป็นเป้า การยิงถูก คือ การกระทำที่พอเหมาะพอดีให้ลูกปืนหรือลูกศรพุ่งไปสู่จุดที่เป็นเป้า ความเป็นทางสายกลางย่อมนอยู่ที่การยิงตรงพอดีสู่จุดที่เป็นเป้านั้น ...

(พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ.ปยุตฺโต)

# ทางสายกลาง : อริยมรรคมีองค์ 8

## ปัญญา

## ศีล

## สมาธิ

1. สัมมาทิฏฐิ

(Right Understanding)

2. สัมมาสังกัปปะ

(Right Thoughts)

3. สัมมาวาจา

(Right Speech)

4. สัมมากัมมันตะ

(Right Action)

5. สัมมาอาชีวะ

(Right Livelihood)

6. สัมมาวายามะ

(Right Effort)

7. สัมมาสติ

(Right Mindfulness)

8. สัมมาสมาธิ

(Right Concentration)

# ทางสายกลางที่ประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 อย่าง

อิริยมรรคมีองค์ 8

# จุดเริ่มต้นแห่งทางสายกลาง

ข้อที่

# 1

สัมมาทิฏฐิ

(Right Understanding)

มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง



# จุดเริ่มต้นแห่งทางสายกลาง

ขั้นที่

# 2

สัมมาสังกัปปะ

(Right Thoughts)

มีความคิดที่ถูกต้อง



# เข้าสู่ทางสายกลาง

ขั้นที่

# 3

## สัมมาวาจา

(Right Speech)

พูดและสื่อสาร

แต่ความจริง

# เข้าสู่ทางสายกลาง

สัมมา กัม มัตตะ

(Right Action)

กระทำแต่สิ่งที่

ชอบธรรม

ขั้นที่

4



# เข้าสู่ทางสายกลาง

ขั้นที่

สัมมาอาชีวะ

(Right Livelihood)

พัฒนาอาชีพที่ถูกต้อง

5



# เข้าสู่ทางสายกลาง

ขั้นที่

6

สัมมาวายามะ  
(Right Effort)  
เพียรพยายามใน  
สิ่งที่ดีงาม



# เข้าสู่ทางสายกลาง

ขั้นที่

7



สัมมาสติ

(Right Mindfulness)

ตระหนักรู้ในการพัฒนา

ตนเองและสังคม

# เข้าสู่ทางสายกลาง

ขั้นที่

8

สัมมาสมาธิ

(Right Concentration)

มุ่งในการพัฒนา

และอยู่ร่วมกัน



# องค์รวมในการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหา



# 1. ปัญญา : ความรู้ความเข้าใจในทุกมิติ

- ประวัติศาสตร์
- ศาสนาและความเชื่อ
- สังคมและวัฒนธรรม
- สภาพปัญหาในอดีต ปัจจุบัน และที่จะเป็นไปในอนาคต
- อื่น ๆ



## 2. คีล : การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

- การพัฒนาเศรษฐกิจ
- อาชีพ
- ระบบสังคมและวัฒนธรรม
- สมานฉันท์
- อื่น ๆ

### 3.สมาธิ : จิตใจและเมตตาที่สากล

- ความเชื่อที่ถูกต้อง  
ดีงาม
- ความรักและความ  
ปรารถนาดีต่อกัน  
และกัน
- อื่น ๆ



# หลักการสากล 3 ประการ

1. ปัญญา : ความจริงที่สากล

2. ศील : มนุษย์ที่สากล

3. สมานธิ : เมตตา/จิตใจที่สากล





ทุกศาสนาสอน

เพื่อมุ่งสู่ความจริงที่สากล



# ศาสนาพุทธ

สภาวะที่ไม่เป็นที่  
ชื่นชอบแก่ฉัน ต้องไม่เป็นที่  
ที่ชื่นชอบของเธอด้วย

และสภาวะที่ไม่นำ  
ความสุขมาสู่ฉัน จะยึด  
เยียดความทุกข์นั้นให้เธอ  
ได้อย่างไร

จากคัมภีร์สังยุตนิกาय

เล่มที่ ๕ ข้อ ๓๕๓.๓๕-๓๕๔.๒

# ศาสนาอิสลาม

คนหนึ่งใดในหมู่พวก  
ท่านจะยังมีเป็นผู้ศรัทธา  
จนกว่าเขาจะรักที่จะให้  
ประสพกับพี่น้องของเขา  
(เพื่อนมนุษย์) เฉกเช่นที่เขา  
รักที่จะให้ได้แก่ตนเอง



คำกล่าวของ นบี มุฮัมมัด อิหม่าม นะวาวิยี  
หนังสือ 40 ฮะดีษ

ที่มา : ดร.ปาริชาติ สุวรรณบุปผา มหาวิทยาลัยมหิดล

# ศาสนาคริสต์



สิ่งที่ท่านปรารถนา  
ให้คนอื่นปฏิบัติต่อ  
ท่าน  
จงปฏิบัติสิ่งนั้นต่อ  
ผู้อื่น

มัทธิว 7: 12